

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. évi október hó 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt **a terhelt** ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítvány elbírálása során a Csongrád Megyei Bíróság 3.B.1300/2005/14. számú ítéletét, és a Szegedi Ítéltábla Bf.II.154/2007/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 3600 (háromezer-hatszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Csongrád Megyei Bíróság a 2007. év február hó 19. napján kihirdetett 3.B.1300/2005/14. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntetében. Ezért őt 1 év 2 hónap fogházra, mellékbüntetésül 2 év közügyektől eltiltásra ítélte és egyúttal 2.700.000 forintra nézve vagyonek Kobzást rendelt el.

A bíróság által megállapított tényállás lényege a következő:

Az 1963-ban született, özvegy családi állapotú, rokkantnyugdíjas terhelt 1998 óta pszichiátriai gondozás és kezelés alatt áll hangulati szorongásos zavar, 2002 decembere óta pedig pánikbetegség, agrofóbia és ismétlődő depresszió miatt. E pszichés megbetegedések azonban nem értékelhetőek olyan kóros elmeműködési állapotként, amely a terhére rótt intellektuális cselekmények következményeinek a felismerésében és a felismerésnek megfelelő cselekvésben őt korlátozták volna. A beszámítási képessége mind a

terhére rótt cselekmény elkövetésekor, mind annak elbírálásakor teljes volt.

A terhelt a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetésekor büntetlen volt. Utóbb a Szegedi Városi Bíróság a 2005. év április hó 4. napján jogerőre emelkedett 15.B.894/2003/16. számú ítéletével 3 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - börtönre ítélte. A próbaidő 2008. év április hó 3. napjáig tartott.

A terhelt 1999-től 2005 januárjáig (a megromlott egészségi állapotára visszavezethető rokkantsági nyugdíjazásáig) az APEH megyei igazgatóságán köztisztviselőként végrehajtói munkakörben, főelőadói besorolásban dolgozott. Munkaköri leírása szerint az adótartozások végrehajtása képezte a feladatát. Ennek érdekében köteles volt előzetesen és az eljárás későbbi szakaszában is a számítógépes információs rendszer adatállományából a rendelkezésre álló információkat összegyűjteni, hasznosítani és a jogszabályokban meghatározott végrehajtási intézkedéseket megtenni. Az adós vagyoni helyzetének teljes körű feltárása céljából köteles volt az Art. és a Vht. vonatkozó rendelkezésében feltüntetett hatóságok, szervek felé megkereséssel élni, és a beszerzett nyilvántartási adatok alapján a szükséges végrehajtási cselekményeket fogatosítani.

Munkaköri leírása tartalmazta azt is, hogy fizetésre kötelezhető személy hiányában javaslatot tesz a tartozás behajthatatlanság miatti törlésére. Törlés esetén a végrehajtáshoz való jog elévülési idején belül meghatározott rendszerességgel köteles felülvizsgálni az adós vagyoni helyzetét és haladéktalanul intézkedni abban az esetben, ha a tartozás előírhatóvá válik.

A terhelt a feladatait az osztályvezető irányításával, de önállóan végezte, A munkakörével kapcsolatban képviseleti jogosultsága is volt.

Az APEH megyei igazgatóságánál a folyamatban levő iratokkal kapcsolatban az az iratkezelési gyakorlat alakult ki, hogy a kibocsátott megkeresésekre érkezett választ az ügyintéző végrehajtónak továbbították, és az ő feladata volt annak az iratokban történő elhelyezése.

Az APEH megyei igazgatósága 2000. év július hó 13. napjától kezdődően folytatott adó-végrehajtási eljárást adós ellen 8.394.679 forint adótartozás végrehajtása iránt. E végrehajtási ügy előadója, végrehajtója a terhelt volt.

Terhelt a végrehajtási eljárást a reá vonatkozó szabályok szerint megkezdte. Az adós vagyoni helyzetének a feltárása érdekében a

különböző hatóságokat megkereste, a nyilvántartásokat megtekintette, az adós ismert lakcímén és tartózkodási helyén az esetleges vagyontárgyak végrehajtási eljárásba vonása céljából helyszíni jegyzőkönyvet vett fel.

E végrehajtási ügyben 2000-ben kibocsátott megkeresés szerint az adós tulajdonát képezi a Skoda 120L típusú, valamint a Volkswagen Golf 1.6D típusú személygépkocsi.

Adós adótartozással kapcsolatos ügyeit írásbeli meghatalmazás nélkül ugyan, de ténylegesen édesapja intézte, és ennek kapcsán 2002 év nyarán került kapcsolatba a terhelttel.

A terhelt e kapcsolat keretében - pontosabban meg nem állapítható időpontban - azt az ajánlatot tette a végrehajtási ügyben eljáró édesapának, hogy amennyiben 2,7 millió forintot a részére átad, úgy elintézi, hogy leánya adótartozása behajthatatlanság címén törlésre kerüljön. A megjelölt összeggel kapcsolatban kifejtette az édesapának, azért kell ilyen nagy összeget átadnia, mert ebből mind a jogásznak, mind a kiadmányozó köztisztviselőnek is adnia kell.

Az édesapa előbb gondolkodási időt kért az ajánlattal kapcsolatban, majd kb. egy hét elteltével egy parkolóban a saját személygépkocsijában átadta terheltnek a kért, összesen 2,7 millió forintot. A pénz átvétele során a terhelt felhívta a figyelmét arra, hogy a törlési határozat kézhezvételétől számított öt éven belül a leánya nevére vagyon ne kerüljön, továbbá arra is, hogy a gépjármű-nyilvántartás szerint a tulajdonában álló személygépkocsit adja el és az abból származó vételárat az APEH-nek fizesse be.

A pénz átvételét követően a terhelt a hivatali kötelességét megszegte. A végrehajtási ügyben beszerzett földhivatali igazolás szerint ugyanis az adós időközben megszerzett egy, a lakhelyén levő építési telek $\frac{1}{4}$ -ed tulajdoni illetőségét vételi jog címén 2000. év július hó 28. napján. A terhelt ezt az okiratot a pénz átvételét követően az adós ellen más számon folyamatban volt, más végrehajtási ügy irataihoz csatolta annak ellenére, hogy abban a másik ügyben ott előzménye nem volt és felhasználásra sem került. A folyamatban levő ügy irataiba csupán az ezt követő nemleges földhivatali válaszokat szerelte. A körzeti földhivatalok eltérő tartalmú adatközlésének oka valószínűsíthetően az volt, hogy az adós neve a Menekültügyi és Migrációs Hivatal határozata alapján 1994-ben tévesen került nyilvántartásba, majd 2000. június hó 19. napján a születési anyakönyvi kivonat alapján helyesen került kijavításra.

Mindezeket túlmenően a terhelt 2003. január hó 31. napján - bár tudomással bírt az adós tényleges tartózkodási helyéről - olyan tartalmú jegyzőkönyvet vett fel, amely szerint az adós a megjelölt

címen nem található, és a korábban a gépjármű nyilvántartás által visszaigazolt személygépkocsik nem lelhetőek fel.

A terhelt korábbi útmutatása alapján adós a tulajdonában álló VW Golf 1.6D típusú személygépkocsit névlegesen a férjének értékesítette, míg a tulajdonában álló Skoda 120L típusú személygépkocsi kapcsán - a valós helyzettől eltérően - azt a nyilatkozatot tette, hogy bontásra eladta.

Mindezek után a terhelt az iratok megküldésével az irányadó hivatali eljárás szerint javaslatot tett a végrehajtási osztályon dolgozó jogász felé arra, hogy az adózó tartozását behajthatatlanság címén töröljék. E javaslat alapján előadó szerkesztésében, 2003. év február hó 3. napján az igazgató által aláírva, a mindösszesen 7.620.679 forint nyilvántartott adó tartozás behajthatatlanság címén törlésre került. Ezt követően az adóssal szemben már csupán 774.000 forint késedelmi pótlék miatt folyt tovább a végrehajtási eljárás.

A terhelt útmutatása alapján adós 2003. február hó 21. napján a VW Golf személygépkocsi eladásából származó 100.000 forintot befizette, majd 2003. év április hó 30. napján ügyintéző javaslatára az igazgatóhelyettes az adóst terhelő megmaradt 674.000 forint tartozás behajthatatlanság címén történő törléséről rendelkezett.

Miután ezt követően a terhelt egészségügyi okból táppénzes állományba került, az időszakonkénti esetleges vagyonosodás felülvizsgálata átszignálás folytán más végrehajtóhoz került. Ennek keretében a Körzeti Földhivatal és a BM Gépjármű Nyilvántartása ismételten megkeresésre került. A megkeresésekre érkező válaszokból kiderült, hogy az adó tartozást eltörlő határozatban foglaltakkal ellentétben az adós ingatlannal rendelkezik, amelyre időközben felépítmény is került, továbbá, hogy a két darab személygépkocsi továbbra is a tulajdonát képezi. Az APEH az adó-végrehajtási eljárás újraindítását rendelte el és ennek keretében 2004. év július hó 29. napján az adós tulajdoni illetőségére 8.188.575 forint erejéig ingatlan-végrehajtást rendelt el.

Az eljárás újraindításáról való tudomásszerzést követően az adós édesapja megkereste az akkor már nem dolgozó terheltet és az átvett összegre tekintettel kérte intézze el, hogy a végrehajtást ne folytassák a gyermeke ingatlanára. A terhelt ígéretet is tett erre nézve, azonban az ígéretét teljesíteni nem tudta.

Az adós édesapja 2005. március hó 1. napján bejelentést tett az APEH Megyei Igazgatóságának és feltárta a saját maga, valamint a terhelt által elkövetett cselekményt.

Az adós édesapjával szemben hivatali vesztegetés büntette miatt indított nyomozást a Csongrád Megyei Ügyészségi Nyomozó Hivatal a 2005. év november hó 11. napján kelt Ny.324/2005. számú határozatával megszüntette.

A jogi indokolás körében kifejtette a bíróság, hogy a terhelt nem vezető beosztású és nem fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy. Az adóhatóság előtt folyó végrehajtási ügy nem minősül automatikusan olyan ügynek, amely az állampolgárok jogait vagy jogos érdekeit jelentős mértékben befolyásolná.

Mindezek alapján a terhelt cselekményét a Btk. 250. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (3) bekezdés I. fordulata szerint minősülő és büntetendő hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntettének minősítette.

Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy a Btk. 2. §-a alapján alkalmazandó elkövetés idejében hatályos jogszabály a 2001. évi CXXI. törvénnyel megállapított rendelkezés, mivel a terhelt a cselekményt részben e törvény hatályba lépését követően, azaz 2002. április hó 1. napja után követte el. A terhelt kötelességszegése mulasztásban nyilvánult meg, mert az általa ismert pozitív tartalmú földhivatali válasz ismeretében mulasztotta el az adós ingatlanára a végrehajtást. Ez a mulasztás mindaddig fennállt, amíg a terhelt előterjesztése alapján a törlési határozatok meghozatalára nem került sor. Így a terhelt 2003. január 30. napján is megsértette a kötelezettségét a nemleges foglalási jegyzőkönyv kiállításakor. Mindezekre figyelemmel a 2002. április 1. napjától hatályos Btk-t egységesen kell alkalmazni.

A terhelt egészségügyi problémáira is figyelemmel a Btk. 87. §-a (2) bekezdése c) pontjának alkalmazásával szabta ki a szabadságvesztést, amelyet - a Btk. 45. §-a (2) bekezdésének alkalmazásával - eggyel enyhébb fokozatban rendelt végrehajtani.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a terhelt terhére a jogi minősítés megváltoztatása, ennek keretében a fontosabb ügyekben való eljárás, mint minősítő körülmény megállapítása érdekében és a büntetés súlyosítása végett, a terhelt felmentésért, védője a tényállás téves megállapítása miatt elsősorban felmentésért, másodsorban az elkövetési idő 2002. év április hó 1. napját megelőző időpontban történő megállapítása és erre tekintettel a büntetés enyhítése, végrehajtásának felfüggesztése, a vagyonelkobzás mellőzése érdekében, majd a nyilvános ülésen - harmadsorban - megalapozatlanság címén az ítélet hatályon kívül helyezés végett jelentett be fellebbezést.

A Szegedi Ítéltőábla a 2007. év június hó 28. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozott Bf.II.154/2007/3.

számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A terhelt cselekményét fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntettének minősítette. Büntetését 3 év börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra súlyosította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az ítélőtábla szerint a megyei bíróság megalapozott tényállást állapított meg és abból okszerűen következtetett a terhelt bűnösségére.

Rögzítette az ítélőtábla, hogy a terhelt, mint végrehajtó, vagyoni előnyért a hivatali kötelességét megszegve, egy adó-végrehajtási ügyben a tényleges adatokkal ellentétben nemleges foglalási jegyzőkönyvet készített. A földhivatalból érkezett, az adós ingatlantulajdonának fennállását igazoló okiratot egy, már lezárt ügy irataihoz csatolta, és mindezek alapján - alaptalanul, jogellenesen - javaslatot tett az adózó tartozásának behajthatatlanság címén történő törlésére.

A cselekmény jogi minősítését az ítélőtábla tévesnek találta abban a részében, hogy nem állapította meg a fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy általi elkövetést, mint minősítő körülményt. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az adóhatóság előtt folyó végrehajtási ügyeket nem minősítette olyanoknak, amelyek az állampolgárok jogait vagy jogos érdekeit jelentős mértékben befolyásolják. Tévesen hivatkozott az elsőfokú bíróság a Csongrád Megyei Bíróság, illetve a Szegedi Ítélőtábla megjelölt döntéseire is, amelyekben az illetékhivatal végrehajtóját nem tekintette fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személynek.

Az adó-végrehajtási eljárásban sor kerülhet az állampolgárok ingóságainak és akár az általuk lakott ingatlannak, az otthonuknak a lefoglalására, elárverezésére is. Ezek az eljárások így minden kétséget kizáróan igen fontos jogukat és jogos érdekeiket érintik. A terhelt ezen eljárásokban az adósok jogait, jogos érdekeit jelentős mértékben befolyásoló döntéseket önállóan készített elő és quasi döntési jogosítványai is voltak az adósság törlését, az elárverezés elkerülését illetően is, hiszen a törlést kimondó határozat az általa - ellenőrzés nélkül - becsatolt iratokon, javaslaton alapult.

Az ítélőtáblának az elsőfokú bíróság által hivatkozott határozatában foglalt tényállása eltérő lényegű volt, minthogy abban az ügyben a terhelt nem végrehajtói, hanem ügyintézői munkakört látott el, aki még egy részletfizetési kérelem teljesítésében sem rendelkezett önálló jogosítvánnyal.

Az ítéltábla mindezekre figyelemmel a terhelt cselekményét a Btk. 250. § (2) bekezdése a) pontjának II. fordulataba ütköző, de a (3) bekezdése II. tételének I. fordulója szerint minősülő fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntettének minősítette.

A cselekmény elbírálása során - figyelemmel arra, hogy a elkövetési magatartás kifejtésére, a hivatali kötelesség tevőleges megszegésére, a törlés iránti javaslattételre 2003. év január 31. és február 3. napja között került sor - a másodfokú bíróság a Btk. 2. §-ának alkalmazásával az elbíráláskor hatályos Btk-t alkalmazta, minthogy az az elkövetéskori törvény általános részi rendelkezéseire tekintettel a terhelt számára kedvezőbb elbírálást tett lehetővé.

A minősítés megváltoztatására figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést az ítéltábla törvénysértően enyhének találta, ezért a büntetést súlyosította. A szabadságvesztés tartamának a meghatározásakor a Btk. 87. § (2) bekezdésének b) pontjának az alkalmazásával a büntetési tétel legkisebb mértékénél kisebb büntetést szabott ki, mert a legkevesebb öt évi szabadságvesztést is túl szigorúnak találta.

Az ítéltábla a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát az elsőfokú bíróságtól eltérően börtönben állapította meg, minthogy a terhelt betegsége nem tette szükségessé, a személyisége és a bűncselekmény indítéka pedig nem indokolta a Btk. 45. § (2) bekezdésének alkalmazásával az eggyel enyhébb végrehajtási fokozat meghatározását.

Egyebekben a vagyonelkobzás körében felhívott rendelkezések közül egyrésztől mellőzte a Btk. 77/C. § (1) bekezdésének a) pontjára történő téves hivatkozást, másrésztől pontosította a rendelkezés alapját képező jogszabályhelyet, és a Btk. 77/B. § (1) bekezdésének e) pontjában jelölte meg.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján -, mert álláspontja szerint a bűncselekmény törvénysértő minősítése folytán törvénysértően súlyos büntetés kiszabására került sor.

Az indítvány szerint a fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személyi minőség megállapítására törvénysértéssel került sor.

A Szegedi Ítéltábla egy hasonló beosztásban dolgozó személy cselekményét - aki illeték végrehajtása iránti ügyben járt el -, nem minősítette fontosabb ügyben eljáró hivatalos személyként. A

két azonos jogkörben dolgozó személy cselekményének eltérő minősítését semmi nem indokolta. Az ő munkakörének önállósága kizárólag az ügyek előkészítésére terjed ki. A végső döntés, az adótörlés már a jogászok, illetőleg a feletteseik feladata és hatásköre volt. A törvénysértő minősítés folytán a kiszabott büntetés is eltúlzottan súlyos.

A Legfőbb Ügyészség a BF. 925/2008. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak. Álláspontja szerint a Szegedi Ítéltábla a másodfokú határozatában a kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelően, helyesen mutatott rá arra, hogy fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott az a hivatalos személy, aki az állampolgárok jogait vagy törvényes érdekeit jelentős mértékben befolyásoló döntéseket hoz, illetve ilyen döntéseket önállóan előkészít.

A terhelt végrehajtóként, mint főelőadó, a munkaköri leírása szerint "quasi döntési jogot kapott". Az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a tényleges döntést meghozó osztályvezető, illetve jogász a terhelt előterjesztésére volt utalva. Csak a terhelt állításait értékelte, amelynek alapján egyértelmű volt, hogy a behajthatatlanság folytán az adóhátralék befizetésének törlését rendeli el.

A másodfokú bíróság tehát törvényesen minősítette a terhelt cselekményét. A kiszabott büntetés az alapeset megállapítása esetén sem lenne törvénysértően súlyosnak tekinthető.

Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és a Csongrád Megyei Bíróság, valamint a Szegedi Ítéltábla jogerős határozatát hatályában tartsa fenn.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott.

A védő rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság részletesen és helyesen fejtette ki, miért nem állapítható meg a fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személyi minőség. A APEH-nél végrehajtóként alkalmazott személy önmagában e beosztására figyelemmel nem lehet ilyenként minősíteni. E minősítés megállapításához többletelemekre volna szükség, amelyeket azonban a tényállás nem tartalmaz. Ezért a védő a minősítés megváltoztatását és a büntetés enyhítését indítványozta.

Az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartotta. Kifejtette, hogy az elmélet és a gyakorlat egyaránt egységes a vizsgált minősített eset feltételeinek a megítélésében.

Két feltétel mellett állapítható meg a Btk. 250. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti minősített eset: az elkövető hatásköre kizárólag vagy túlnyomórészt az állampolgárok jogait vagy törvényes érdekeit jelentős mértékben befolyásoló döntésekre, illetve azok előkészítésére terjed ki és - másrésztől - az elkövető ezekben az ügyekben a döntéseket önállóan hozza meg, illetve önállóan készíti elő.

Abban a kérdésben, hogy a terhelt önállóan járt-e el az állampolgárok vagyoni jogait közvetlenül érintő döntés meghozatalában, illetve döntések előkészítésében, a terhelt munkaköri leírása irányadó. A terhelt önállóan hozta meg e döntéseket a végrehajtás körében.

Utalt a legfőbb ügyész képviselője arra is, hogy a kiszabott büntetés a felülvizsgálati indítványban támadott minősítő körülmény hiányában sem volna törvénysértő, ezért felülvizsgálati ok nem valósult meg.

A nyilvános ülésen a terhelt előadta, hogy döntéseket önállóan egyáltalán nem hozott, mert a reá irányadó szabályok szerint a végrehajtási cselekmények elrendeléséhez két végrehajtó aláírására volt szükség. Ez kizárta, hogy önállóan döntsön.

A végrehajtás törlésére irányuló felterjesztés írásban történt és nem ő terjesztette fel az ügyet a jogászhoz.

A másodfokú eljárásban kérte a bíróságtól, hogy szerezze be az APEH ide vonatkozó iratait. A bíróság megkereste az APEH-t, de az nem küldte meg a kért iratokat.

- o -

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletet az irányadó tényállás alapul vétele mellett egyrészt az indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt - okból, másrészt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában foglalt további abszolút eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] vizsgálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt - egyetértve a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakkal - alaptalannak találta.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a Be. 423. §-ának (1) bekezdése értelmében, a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában. A felülvizsgálat keretében eljáró Legfelsőbb Bíróság ezért kizárólag a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényekből a

bűnösségre és a cselekmény minősítésére levont jogi következtetések helyességét vizsgálhatta.

Az irányadó tényállás szerint terhelt - a munkaköri leírásában foglaltaknak megfelelően - a végrehajtás körébe tartozó intézkedésekről önállóan döntött. Intézkedéseinek az eredményét önállóan mérlegelte és értékelte. A konkrét végrehajtási eljárás sikertelenségére figyelemmel a saját hatáskörében, önállóan kezdeményezte az adós adótartozásának törlését. A vonatkozó iratokat saját hatáskörében küldte meg az osztályán dolgozó jogásznak az adótartozás törlése végett. Terheltnek a felülvizsgálati nyilvános ülésen előadott ettől eltérő védekezése valójában a jogerős ítélet tényállását támadja, amelyre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség, ezért a felülvizsgálati indítvány e részében a törvényben kizárt.

A másodfokú bíróság - eltérően az elsőfokú bíróságtól - a terhelt cselekményét a Btk. 250. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés a) pont II. fordulatára figyelemmel a (3) bekezdés 2. tételének I. fordulata szerint minősülő és büntetendő fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntetnének minősítette.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a másodfokú bíróság minősítése helyes, törvényes.

A hivatalos személy által elkövetett (passzív) vesztegetés tényét, valamint azt, hogy terhelt ennek kapcsán a hivatali kötelezettségeit is megszegte a terhelt és a védő sem vitatta. A bűnösségre vont következtetést és a hivatkozott minősítések megállapítását e körben a Legfelsőbb Bíróság is törvényesnek találta.

A súlyosabb minősítést eredményező "fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy" fogalmát a törvény nem határozza meg, azt a bírói gyakorlat tölti meg tartalommal.

Az ítélkezési gyakorlat szerint (lásd. pl. Legf. Bír. Bfv.II.74/2008/5.) "fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott" az a hivatalos személy, akinek a hatásköre kizárólag vagy túlnyomórészt az állampolgárok jogait vagy jogos érdekeit jelentős mértékben befolyásoló döntések meghozatala vagy ilyen döntések önálló előkészítése. Feltétlenül ide tartoznak a Btk. 137. § (1) pontjának a), e), g), h) és i) pontjában megjelölt hivatalos személyek (lásd. Belovics-Molnár-Sinku: Büntetőjog, Különös Rész, hetedik átdolgozott kiadás, HVGorac Lap- és Könyvkiadó Kft. 328. oldal). A bírói gyakorlat ide sorolja - egyebek mellett - az önkormányzati lakás kiutalására jogosult személyt, a bűnügyi nyomozót, az

idegenrendészeti ügyben érdemi döntés meghozatalára jogosult személyt.

Az eset körülményei szerint kell elbírálni, hogy a (2) bekezdés a) pontjának a II. fordulata alá eső hivatalos személy "fontosabb ügyekben" jár-e el. Helyesen hivatkozott a védő arra, hogy e minősítés megállapításának ténybeli alapjait (is) a tényállásban rögzíteni kell.

A Legfelsőbb Bíróság a másodfokon eljáró ítélőtáblával egyezően azt állapította meg a terhelt valóban fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy volt. Munkaköri leírása szerinti hatáskörében a vádbeli időszakban a végrehajtói tevékenységét önállóan végezte. E feladatkörében az állampolgárok vagyoni jogait és kötelezettségeit közvetlenül érintő döntéseket hozott. Döntései az adósok akár teljes vagyonát is érinthették. Nem kétséges, hogy pl. az adós lakásingatlanának vagy megélhetését biztosító vállalkozásának a végrehajtás alá vonása közvetlenül és alapjaiban befolyásolja az egzisztenciáját. Terheltnek a munkakörében egy-egy végrehajtási ügyben is több ilyen döntést kellett meghoznia. Önállóan döntött pl. abban, hogy mikor, milyen végrehajtás alá eső vagyontárgyakra, vagy követelésekre vezeti a végrehajtást, elrendel-e lefoglalást vagy sem, az elrendelt lefoglalás mely tárgyra terjedjen ki, mely tárgyakat mentesít a végrehajtás alól, stb. A harmadfokon eljáró Szegedi Ítélőtábla törvényesen minősítette a terheltet fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személynek.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. Miután a Legfelsőbb Bíróság szerint a másodfokon eljáró Szegedi Ítélőtábla a jogerős ügydöntő határozatában törvényesen minősítette a terhelt cselekményét fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntetettének, ezért a minősítést támadó alaptalan felülvizsgálati indítvány nem vezethetett eredményre.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a védő közreműködésével kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget - a Be. 429. §-ának (1) bekezdése alapján - az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2008. október 9. napján

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró*

*A kiadmány hitelével:
bírószági ügyintéző
Kné*